

Szerkesztőségi iroda:

Főter. Szt. Ferencziek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel írtakozni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitványok és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítottak.

MŰRAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

A Csáktornyaán székelő „Muraközi tiszti önszegélyző szövetkezet”, a Perlakon székelő „Alsó-muraközi táborvépénztár” és „Önszegélyző szövetkezet” s a Strádán székelő muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önközpont” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:
Budapestben: Goldberger A. V. & Co.
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppeltik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl
Brnben: Stern M.

Nyitvány pttiszora 10 kr.

A muraközi tiszti önszegélyző-szövetkezet.

(Kivonat az elnöki jelentésből.)

Tisztelt közlés!

1886 évi június 16-án megtartott közlés alkalmával alakult meg a Muraközi Öns. Tiszti Szövetkezet. Azóta elmúltott másfél esztendő, ami, egy, a tömörülés és jegezedés nehézségeivel küzdő egyesületnek életében tényleg hosszabbnak látszik a valódinál. Az elveket megpendíteni és formulálni nem éppen nehéz; sőt a kitzított lobogót lobogtatni is könnyűnek mondhatni; de az eltérő nézeteket kicsiszolni, kiegyenlíteni; az egészet egyöntetlenséget kölcsönözni; a közönyt, pessimismust megszüntetni s ezek romjain az érdeklődést nemcsak megteremteni, de fönn is tartani; már a nehezebb feladatok sorába tartozik; ez az, mi a küzdelmet nehezebbé, fárasztóbbá, a gyümölcsöt azonban annál édesebbé teszi.

Ezen nehézségekkel szerény szövetkezetünknek is töl kellett a harcotot vennie. Pedig a cél a tisztársak önszegélyezése, melynek szem előtt tartásával egyesületünk nyelbe ütött. Korunk modern jelszavának sorában foglal helyet eléggé humanus arra nézve, hogy népszerűsége már előre is biztosítva legyen s jó eleve kizárjon mindenemű küzdelmet az alakulással, a főállással, melylyel mindennemű társulásnak életében számolnia kell.

Es mindezek dacára mit kelle tapasztalunk? Azt, hogy a cél különféleképpen, sokszor nem előnyösen értelmezett s értelmeztek, innen a sok oldalról észlelt tartózkodás, mondhatni ellenszenv az alakulás alkalmával, innen a jókora közöny, mely irányában most is napirenden van.

Nem vonatkozottam ezt éppen az egyesületnek tényleges tagjaira, kik az ügy iránt jobbra meleg érdeklődéssel viseltek, hanem értem alatta azon tisztársakat, kik a szövetkezet tagjainak között helyet foglalhatnak.

46 benyújtott tagja van az egyesületnek, de leszámítva a kilépés és elköltözködés folytán megszünt egy egy tagságot, tényleg 44 tagot számíthatunk sorainkban. Noha tekintettel a viszonyokra és az idő rövidségére, ezen szám is elegendő örvendetes, kivált ha tudjuk, hogy az alakulás óta 15 en vétették magukat fel a szövetkezet kötelekébe, mégis kérdésünk kell: hol a többi, hogy többet ne mondjak, legalább is száz tag, kik mint különféle hivatalnokok részben a városban, részint a környéken alkalmazva vannak s a szövetkezetet támogathatnak.

Csodálkozunk kell a fölött, hogy az alkalmat, mely az egy úto haladókat tömöríté, oly feltűnően ignorálják, pedig annak előtte hányszor volt hallható éppen részükről az ezen akadályoknak megszüntetését célzó óhaj. Merem azonban hinni, hogy ezen indolentia nem sokáig fog tartani. Ha majd a szövetkezetnek céljai mind inkább kidomborulnak, mind jobban ismeretessékké lesznek; ha majd be látják, hogy a szövetkezet által kínált előnyök tetemesen feltül multák a vele áró kötelezettségeket; akkor majd jól fölfogott érdekekben az érdeklődés is nagyobb lesz a szövetkezet irányában, melynek lefolyt első üzletéről a következő öket van szerencsém jelenteni.

Az igazgatótanács 20 igazg. és 3 közülést tartott.

A gyűlések legfontosabb folyó ügyeit a kölesön megzavazásások képezték. Az igazgatóság 14 hosszú előleget 863 frtnyi összegben szavazott meg, hozzá járul az elnökség által kiutalványozott 90 frtnyi összeg, melyet adott jogánál fogva személyi előleg czinén 9 esetben gyakorolt. Az összegek vissza, valamint a havi betétek befizetése az üzletév lezártaig elég pontosan eszközöltetett, úgy hogy a hátralék első czimen 40 frt 50 krt utóbbin 54 frtot és az ezek után rendes és kés. kamatok fejében járó 2 frt 25 krnyi összeget tesz ki, mi aránylag elenyészőnek mondható.

Több felől és többször hangoztattott óhajnak eleget teendő, igazgatóság foglalkozott a pénzügyi kapcsolatokban föllállítandó fogyasztási osztálynak eléggé hálados eszméjével is. Bizottság küldetett ki, mely az ügyet megbeszélve, tanulmánya tárgyává tegye s az alapszabályokat résztesen kidolgozván erről igazgatóságnak jelentést terjesszen be. Két alternatíva előtt állott a szövetkezet: vagy maga kezelje ez osztályt, vagy megbizzon vele egy helybeli kereskedő czéget, mely egy, az igazgatótanácsból kiküldött szűkebb bizottságnak fölügyelete mellett az elárusítást eszközölje.

Mint hogy azonban az első tervhez a gyóbb tőke igényeltetnék, ilyenl pedig a szövetkezet jelenleg nem rendelkezhetik, ezen terv a kiküldött bizottság véleménye szerint kivihető nem volt.

Nehogy azonban a terv egészen elégtessék, indítványozta, hogy a helybeli tekintélyesebb czégek szölyttasanak föl ajánlataik benyújtására, melynek megtörténtével azután a legnagyobb %, ot ígérő, s a melletti solid minőségű árukat nyújtó czéget bizatnék meg a kezeléssel. Igazgatóság is ezen utóbbi véleménynek álláspontjára helyezkedett akkor, midőn a pályázatot kiírta, s arra 5 jőnevű czéget fölszölyttott. Ezen kereskedések egynek kivételével ajánlataikat záros határidő alatt be is nyújtották.

Előnyöseknek is voltak mondhatók, úgy, hogy mind a szövetkezet, mind annak tagjai áldozat és költség nélkül néhány száz forintnyi évi megtakarításnak nézhetek volna eléje. Az eszme azonban hajótörést szenvedett, azon legegyszerűbb oknál fogva, mivel noha 91 helybeli kartárs szölyttott fel belépére, a Nyilatkozatot mind össze 24 en írták csak alá. Miután pedig ezek az alapszabályok által megkivánt legkevesebb 30 tagot sem teszik ki, az eszme a napirendről egyelőre levétetett, egészen azonban el nem ejtetett, hanem kivitelezéjé időkre elhalasztott.

A korcsolyázók figyelmébe.

A „Herkules” című lap jan 31-iki számában Tersánczky József orvos tollából egy időszerti közleményt olvastunk, czime: „Egészségtani szabályok a korcsolyázók számára.”

Lapunk t olvasói közül sokan útik e nemes sportot, de vajmi kevesen gondolnak arra, hogy egészségök, sőt életük minden pil anathan veszélyben forog. — Hasznos dolgot vélünk cselekedni, amidőn a nevezett t orvos ú által összedíllított egészségügyi szabályokat lapunkba átvesszük és felhívjuk reájuk lapunk azon t olvasóinak figyelmét, akik korcsolyázni szoktak.

A szabályok a következők:

1. Soha sem tanácsos jégre menni korcsolyázás végett nehéz ruhával és mégis melegen kell átöltözködni, legkivált a nőknek.

2. Pihenés közben nem kell megállni, sőt folyton mozogni szükséges, a mozgás legyen csendes, de színtet nélküli. Pihenés közben nem kell a széllel szemközt állani, sőt amennyire lehetséges, szél ellen helyet keresni.

3. Korcsolyázás közben nem szabad hideg vizet inni, jobb helyett kevés bort, meleg kávé, csekély likőrt inni. Ittas fövel jégre menni épen nem tanácsos, vagy korcsolyázás közben mértéktelentül inni akármiféle szeszest italt.

4. Erősebb korcsolyázás közben a szájjal mindig betakarva legyen kendővel, tenyerekkel; legjobban orron lélegzeni. Beszélni épen nem tanácsos.

5. Amint valaki áthűlt, megfázott, tisztet hagyja el a korcsolyázó helyet és melegítse fel magát.

6. Korcsolyázás után nagyon előnyös meleg ételt élvezni, jelesen kávé, teát, édes tejet, limonádét. nagyobb meghűléseknel tanácsos egyáltal tollaságyba feküdni és itt felmelegedni.

Korcsolyázó egyletek rendezőségének feladata a jégpályát czélszerűen berendezni,

a korszakozóknak kényelmet megszerezni, azokra felügyelni, hogy meg ne betegedjenek, szervezzen azért egészségügyi biztosításokat s mikor alapszabályokat szerkeszt, ne feledje az egészségügyi szabályokat beleszőni, mert nem elég csak alkalmazkodni a rendbontás szabályaihoz, ismerni kell minden korszakozó tagnak egyúttal az egészség védekezése módjait is, mert mit használ a kedélyes szórakozás, mikor mögötte a halál áll.

Muraköz multjából.

VII.

Sz. Itona.

(4)

— Egy pálos feljegyzései nyomán —

Tiszt. Weinnacht atya, más konvictusba tévevén át, az annyira tönkre tett templom teljes helyreállítását kénytelen vala utódjaira bízni, így nevezetesen a templom legfőbb ékeségét, a templom tornyát Logomer György atya 2 — ha nem több — ölnyi magasságra emeltette és pléhhel befedette. Mások ismét a harangok és a toronyóra megszerzésével kedveskedtek. A templom egyéb szükségleteit, u. m. a szőszeket és a padokat a nép számára mások szereztek be.

A javadalom nélküli, egészen elhagyatott Zrinyi-féle kápolna szennyföld teljesen kitisztítván, benn a falon felagatva levő, a törököktől zsákmányolt egyes hadi jelvényeket, u. m. zászlókat, dob, ívek és nyilakat és több éfélélt eltávolítván, kimeszeltetett.

Az így némileg helyreállított kápolnában legelőször is egy kopott, régi kis oltár, szent Antal ábrásoló szoborral állítottak be. Később ismét két kis oltár állítottatott fel, az egyik szent Borbála, a másik szent nep. János tiszteletére.

Idő multával ismét egy régi festésű — kis Jézus karján tartó — Szt. Mária képét a kápolna falára felagatván, Carusi Ferencz szónokát atya benne a rendes ájtatosságot ismét megküzde.

Az ájtatoskodó nép bő adakozása folytán már 1744-ben egy igen díszes oltár a szükséges ezüstbűszök és aranyozással lett felállítva, amidőn is a falon függő szent Marion képe onnan levétevévén, az oltárra helyeztetett, valamint Mária, a kis Jézus koronája ezüsttel, arannyal és cseh kövekkel felidiszítettet, amelyekhez 1749. évben még Sibrik Krisztina, Bedekovics Melchion özvegye tisztá ezüstből szerzett lámpával kedveskedett.

1738-ik évi ápril hó 30-án, virradás előtti órákban az egész Mura-Dráva terület egy irtóztos földrengéstől lepetvén meg, nem csak a csáktornyai vár, plébánia-templom és más épületek falai, hanem a szent-ilonai klastrom falait is számos helyen beható repedésekkel szétzakította, sőt több helyeken rommá döntötte.

Az utóbbi eset leginkább a klastrom és templomnál észleltetett, amennyiben a falak nem voltak vasakkal összekötve.

A fent jelzett földrengésen kívül, a nép és a lakosság nyomorát türelhellené tévé a törökök elleni harc, valamint ama körülmény, hogy több évek során a tojtonos esőzések nagyobbbrészi viharral és jégeséssel nagy károkat okozván, a jövedelmét rendkívülileg csökkentették, hozzájárult még az igazon marhának járvány általi kipuztatása is így nem esoda, hogy így egymás után csapások alatt még a legszorgalmasabb, legjobb gazdaságok magtárai, pincezái és pénztárai teljesen kiürültek.

Mind ezek dacára a ház főnöke, amennyire a klastrom szegénységétől telt, valamint a klastrom, úgy a templom is helyreállításához szükséges kiadásokat utalványozván, főképp a templom falait vasvasokkal buzatta össze.

Az ebédlo, amelyet prior Cherkovich Farkas 1708-dik évben felépítettet és föltiszt. Lissiak David 1726. évben festményekkel felidiszítettet és mivel falai minden tekintetben rendkívül sokat szenvedtek, nagyjából kijavítottatott.

Még végre 1745-ik évben Halassy Vincez prior az egész konvictust teljesen rendbe hozván, különleg is, telhetőleg kiesinosította.

TANÜGY.

Ami mindent megteremt.

— Értekezés. —

Irta és a felső muraköz-hegyvidéki m. kir. állami tanítók „Onképző-kör”-i gyűlésen felolvasta:

HORVÁTH GYULA.

(2-ik folytatás.)

A munka verejtéke termékenyíti a földet.

Ahol nincs munkásosztály, szánandó ott az állapot; mert csak azon ország lehet művelt, gazdag és boldog, melyben munkakedvelő lakosság él. Avagy mi tevé Schleswig-Holstein ingoványos talaját „ly bujatermővé? ha nem a szorgalom, és mitette a tej- és mézzel folyó Palestinát oly nyomorult, természetlen vidékké? h nem a hanyagság

Az ember kutat, keresi az okot, melyben egy ország vagy család nyomorának faja gyökeredzik. Nem kell sokat keresni uraim, csak egy kicsit körültekinteni a társadalmában, s mit látunk? azt, hogy ma nap már mindenki „ur” akar lenni Orvos, doktor, ügyvéd, bíró, sat; míg iparos? aki arra kényszerítve van.

Már Góthe így kiáltott fel: „Író akar lenni mindenki, varga senki!”

Állításom bizonyítására álljon a következő eset

1880-ban a kir. táblánál egy irn-ki állásra volt hirdetve pályázat, amely állás évi 450 frtot jövedelmezett. És ezen állásra folyamodtak halványulózan, köztük 24 ügyvéd is.

Kérdem uraim, mire vezet e szomorú állapot? Ez assa alá legtöbb esetben a szőlő tekintetét. A pauperismus oka, hogy a családi kötelek szétfosznak, s csak egy csekély örökséget reménylő sarjadék is alig várja az örök elmulását. A halálhanger kongása vidám zene, s a koporsóra hulló néhány hamis köny nem a szeretet teljes fájdalom hanem az öröm ragyogása.

Naponkint látunk, iznos, szikár munkaképes emberek kóborolni kik házról-házra járva zsarolják a lakosokat. Nem egyszer lehet hallani fenyegető követeléseiket, hogy: „veres kakast röptek a házra!”

Szomorú képet látunk a munkátlan-ságnak manap a köznépnel is. A földműves kikelettel takarosodásig dolgozik úgy ahogy, míg télen át, a helyett, hogy munkához látva, vagyonát gyarapítaná, télenül vesztel; megvonva magát bónapokon át nem szellőztetett szobáiban, soktagu családjával és pipászó mellett emésztí fel a verejtékes szerzeményt. Oka ennek egy a tudatlanság, mint a munkakerülés. A lapok eleget pengetik a házi ipart, de az én büszke, magyar népemnek nem fér a gyomrába, pedig egy jóra való gaz'ra ritkán fordul a bodnárhoz. A gazdasági eszközöket elkészít heti önmaga.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A belatincezzl plébániáról, a mult hetekben kinevezett Ratkovics Vendel ce kanonok és vizlendvai esperes úr egészségégi telintetekből lemondott s továbbra is megtartja eddigi állását

A muraközi tisztai öngyógyító szövetezet m. hó 29-én tartotta évi közgyűlését. Dugovits Pál elnök megnyitván a közgyűlést, Zrinyi Károly titkár felolvasta

az elnöki jelentést, ami helyesléssel tudomásul vétetett. Németh István felügyelő bizottsági tag felolvaván jelentését, a felmentvény megadatott. Igazgatásági póttagokul: Fischer András és Mencsey Károly választattak meg. Újváry M. póttag rendes taggá lépett elő. A jegyzőkönyv hitelesítésére Jaskó K. és Thorday I. küldettek ki. Pálya M. indítványát, hogy a pénztáros és titkár (2-2) frt jutalmazásban részesüljenek, a közgyűlés szótöbbséggel elfogadta, azonban a jutalmazandók lemondtak a megszavazott összegről.

A csáktornyai daleylet m. hó 28-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy márczius 3-án a „Hattyu”-vendéglő nagytermében hangverseny rendez, márczius tizenötödike emlékét meg Pruzsatsz vendéglőjében üli meg; az alkalmi beszed megtartására Belányi Tivadár kéregett fel.

Felülfizettek a csáktornyai korszolya egyesület táncmulatságán: Hochsiger S. 1 frt. Vrancsi's K. 50 kr. Pethő Jenő 2 frt. Breier 30 kr. Löbl M. 1 frt 50 kr. Baumann Zs. 50 kr. Benedikt E. 50 kr. Zakál H. 2 frt 50 kr. Sohner 50 kr. Sárosi L. 50 kr. Szilágyi Gy. 1 frt 50 kr. Nuzai M. 1 frt. Tódor J. 1 frt. Luperszbek J. 1 frt 50 kr. Ziegler K. 2 frt. Márczius F. 50 kr. Rozenberger S. 50 kr. Molnár E. 50 kr. Pollák Gy. 50 kr. Fischel F. 50 kr. könyvkereskedő 1 frt. Dr. Bardió Gy. 1 frt. Haidenegg Sz. 1 frt 50 kr. Kohn Hermann 1 frt. Özv. Péterfiné 50 kr. Hirschmann S. 1 frt. Miskolczi A. 1 frt. Hirschmann A. 1 frt. Salamon J. 1 frt. Összesen: 27 frt 80 kr., mely összegért fent nevezett t. felülfizetőknek e helyen is hálás köszönetet mond a rendezőség. — Fel-milítjuk még, hogy az említett összegben kívül belépti díjakból befolyt 90 frt, tehát az összes bevétel 117 frt 80 kr.

A csáktornyai nőegylet számadása az 1887. évről. I. Bevétel: 1) Az 1886-ik évi zárszámadás szerint tett a vagyon 1547 frt 10 krt 2) Tagsági díjakból befolyt az 1887-ik évben 273 frt 36 kr. 3) Adományokból befolyt az 1887. évben 40 frt. 4) Tagsági díj hátralék az 1886-ik évről 3 frt 8 kr. 5) Gyűlésen való meg nem jelenésért büntetésből 4 frt. 6) Tőke után kamat 75 frt 54 kr. Összesen 1943 frt 8 kr. II. Kiadás: 1) Szegények rendes segélyezésére fordítottat 255 frt. 2) Rendkívüli segélyre 42 frt 50 kr. 3) Szegény tanulóknak felruházására 40 frt. 4) Szolga fizetése 12 frt. 5) Kezelési költség 1 frt 59 kr. Összesen: 351 frt 9 kr. Levonva a bevételből a kiadást: 1943-08 — 351.09: A nőegylet vagyoná tsz 1887 év végén 1591 frt 99 krt. Pálya Mihályné pénztárnok.

Helyreigazítás A csáktornyai nőegylet választmányi tagjainak sorából (I. lapunk m. számának ide vonatkozó közleményét) kimaradt Bencsák Sztna urnó neve, amit ezennel helyreigazítunk

Kimutatás a csáktornyai kir. póstahivatalnak 1887. évi készpénzforgalmáról. A Jövedéki bevétel 13,126 frt 47 kr. Jövedéki kiadás 7329 frt 7 kr. Tiszta jövedelem az év végén 5797 frt 40 kr. — B) Atmenő forgalmi (utalvány sat.) bevétel 506,233 frt 60 kr. Kiadás 471,242 frt 23 kr.

A „Muraközi Takarékpénztár” VII. évi vagyonkimutatása és mérlege az 1887. évről csinos kiállításban megjelent. A takarékpénztár mult évi nyeresége 8211

frt 98 kr. A mérleg számla 263,795 frt 33 kr., a veszteség- és nyereség-számla pedig 25 385 frt 35 krnyi összeget mutat fel. A 200 darab részvény 41 egyén kezén van, a füzet a részvényesek neveit is kitünteti. A részvénytársaság rendes közgyűlését f. hó 16 án, délután 3 órakor saját helyiségben tartja meg.

— Meghívó. Alólírottak a Bottornyán létesítendő gyermek-menhely költségének gyarapítására Bottornyán, Kluger József házában 1888, évi február 13 án zártköri táncvizigalmat rendeznek. Kollay Lajos, Rádlí Mihály, Virth László, Kermann János rendezők. B lépti díj személyenként 60 kr. Kezdeté 8 órakor. Tekintve a nemes czélt, felülfizetések köszönettel fogadtatnak és harlapilag nyugtáztatnak. A meghívásra netán még igényt tartók sziveskedjenek Kollay Lajos urhoz Bottornyára fordulni.

— „Rómaig és vissza” című utirajza hirdet előfizetési felhívást Bátorfi Lajos a „Zalai Közöny” szerkesztője. A szerző a római Pápa jubileuma alkalmával rendezett II. zarándokmenettel volt Nápoly-, illetve Pompeji-ig. Ezen római utját írta le most. A munka előfizetési ára 1 frt. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe!

— Vannak gazdáink között sokan, kik azt hiszik, hogy a magyarjegyzekek csak azzal a czéllal bírnak, hogy vevőket hódítsanak az illető czégeknek. Csak hogy ez a nézet nem helyes. Magkereskedelmünk terén a kimerítő és nagy gondot kálított árjegyzekek az a feladata jut, hogy tájékoztatva a közönséget a magüzet összes viszonyairól, kizsírta az ügynököknek a gazdaközönség félrevezetésére irányuló szereplését, mert tud valvó, hogy az árú tisztasága, valódisága megbízható forrásból való származása sehol sem oly fontos es sehol ezzel oly sok viaszszelés nem történik, mint a magkereskedés terén és épen ezért a gazdaközönségnek egyenesen szolgálatot tesz az a czég, mely a magüzetről a legrészletesebb tájékoztató nyújtja árjegyzekeivel. E tekintetben hazánkban első helyen áll Mauthner Odón magkereskedelmi telepe Budapesten, mely még a külföld legelső világczégjeivel is vetekedhetik. Az általa évenként kiadott gazdag tartalmú és díszes magyarjegyzekek, melynek 1888. évi folyamata napokban jelent meg. Ez árjegyzekek egyszersint Mauthner üzletének eddig senki által nem ért nagy kiterjedését is igazolja, mert csak ily teütelyes üzletkörtel bíró kereskedő van képesne ily törléyotes árjegyzekek kiadására. Közvetve tehát ez árjegyzekek annak jeélül is szolgál, hogy Magyarországon egyetlen üzlet sem részesül a gazdaközönség oly általános támogatásában, mint a nevezett czégé. A véleli idősak küszöbén nem lesz felesleges az érdekeit közönséget arra figyelmeztetni, hogy a nevezett czég, mint a hazánkban fennálló üzletek egyik legregibbje, már egymagában fennállásának hosszú történetében is soliditásának legjobb bizonyítékát nyújtja, de figyelmet érdemel továbbá az is, hogy a magüzet összes reformirókvéseit ez a czég kezdeményezte s ezzel a mezőgazdaságnak oly fontos szolgálatot tett, mely a növénytermelés hialadását kétségkívlí hatáhatósan mozdította elő, amit az is igazol, hogy sllig van év, mely e czég kitüntetésének számát ne szaporítaná s így a lefolyt évben is az országos kertészeti egyesület nagy aranyérmét nyerte el e czég, oly kitüntetés, melyre még eddig egyetlen czég sem találhatott érdemesnek. Aki a magkereskedelm terén feimerült javításokat megismerni kívánja, az e szemponból bizonyára a legkövetesebb tájékoztást meritheti Mauthner Odón főárjegyzekeiből, mely rendkívül gazdag tartalmában oly tájékoztató segédesszközt szolgáltat, aminóvel eddig gazdaközönségünk nem rendelkezett. Mauthner főárjegyzekei az eddigi 96 oldalról 144 nagy quart oldal terjedelmig nagyobbitotta meg, ami által a gazdaközönség minden irányu igényeit kielégíthetőnek véli. Külső díszje pedig saját kertjének egy részletét tünteti fel, oly művészi és izléeses kivitelben, mely hazai nyomdaiprunknak a Deutsch-téle művészetit és könyvnyomdai intézetnek valóban becsületére váltik és a legilletékesebb szakköröknek osztatlan

tetszését vivta ki magának. Jelen figyelmeztetésnek czélja tehát az, hogy a gazdaközönség érdeklődését ezen szep és tájékoztató kiadványra felhívjuk, megjegyezve hogy amennyiben azt még oyanok, kik ez üzlettel rendes összeköttetésben még nincsenek, megismerni kívánnak, forduljanak ez iránt levelezőlapon a czéghöz (Budapesten, Korona-herczeg-utca 18.), mely ismert előzenkényégeivel főárjegyzekeit postafordultával ingyen és bérmentve küldi meg.

— Időjárasi és gazdasági viszonyaink január hó 26-tól február hó 1 éig bezárólag. A mérsékelt éjjeli és enyhébb hó olvadással egybekötött kellemes napokat csakhamar ismét erős éjjeli fagyok és nagyobb mérvű havazással komor szelek, kellemetlen hideg napok váltották fel — Az utaknak hóvali betelvéása minden gazdasági munkának egy időre véget vetett. A löhermag cséplésének eredménye nagyon kedvezőtlen. Takarmányunk fokozottabb fogyasztása, aggodalmakra elegendő okot szolgáltat. A marha különben elégesszég.

A futás eredete.
 Hogy a futás hasznos dolog,
 Ha az ember bajban forog,
 S ha nem bizik jobb karjába,
 Kerekelt old — van két lába.
 Azt mindenki tudja.

Hogy a dicső osztrák sereg,
 „Ill a berek, nádak, erek” —
 Königrátnél versenyt szaladt,
 Meg sem állt, csak Pozsony alatt,
 Azt is ki-ki tudja.

De ki tudja megmondani:
 Jancsi, Peti, Gyuri, Dani!
 Ki a magyar királyi ész —
 Ki futásra először kész?
 Nos melyeket tudja?

Édenkertben egyszer Ádám,
 Melyabában ült egy ladán.
 Tulipános volt a láda,
 Éva anyánk hozománya.
 Pulszky Ferencz örzí.

Amint gyótri bánat ára,
 Rágyujt egy szép új nőtára:
 „Repülj feccském, édes feccském,
 Vidd el az én leveleském!”
 Ez is megvan Pesten.

Meghallja ezt neje Éva,
 — Fele se lesz ennek tréta:
 „Ilyen-olyan teremtetlé —
 Szeretöt tart é melletté.
 — Ez már mégis szörnyü!

Asszonyper még — vigye kánya!
 — De lapátnyel jó utána,
 És a csunya asszonyfejta
 Bezzeg bozút áll most rajta —
 Ez már mégis szörnyü!!

Ádám apának mivel háta
 Lapát nyelte sohas láta:
 „Hallod Éva ez sok türöm,
 — Elszaladok, még se türöm.
 Nagy a világ utja.

Szegény feje „ill a berek”,
 Mint a dicső osztrák sereg:
 Gyepet rugott, — nagyot szaladt.
 Meg sem állt — csak a kert alatt:
 — Ezt már kevés tudta.

HEGEDÜS JÓZSEF.

A. — Barátom, fizess egy palack bort!
 B. — Nem lehet; nem szabad innom (khum!) nagyon fáj a mellem.

A. No hát majd én hozatok; csak iszol valam egy kvaterkát?
 B. Isten neki a barátságért megteszem.

A kereskedelmi kaszinó tegnap egy heti mulatságnak történt. A fiatalaság külön szobában étkezett. Halat szerviroztak, csak-hogy ide csupa fe meg farkok jutott.
 — Ejnye! — mondá a fiatalaság egyik tagja — azt hallottam, hogy a sárkánynak hét feje, meg hét farka van; de hét fejü, meg hét farku h lról még nem hallottam beszélni.

Az ovó... pardon! — akademia szerdai gyűlésén szokatlan nagy számban jelentek meg nemcsak a rendes tagok, de az „érdeklődők” is. Vajjon mi lehetett az oka az ily ritka szép buzgalomnak, holott eskakis a folyóó ügyek voltak napirenden?
 Szerdán?... hja igen! — elsejő volt.

Egy buzgó tagja akadémiánknak szenvedélyel gyűjti az „angyalos” krajezárokat. Ugye mi czélja lehet velök?
 Hát, kérem, angyalok szármán hamarabb el lehet érni a magasba, a csúcsra, vagy ha tán nemtelül teszik tudni... a s p i t z r e.

Minap a „Jeges bizottság” is az akademián tárgyalta te folyó ügyeit.
 Dokumentáltak, hogy a hó és jeg nem képes a szomjalt oltani.

Egy élezesség hírében álló akadémikustól kérdezte valaki: tud-e kvaterkázni?
 — Ne sértgeersen az úr! — vágta vissza az a derék tudós. (De hogy is lehet ily prototyp kérdést csak kozekaztatni is!)

Végére járt a gyűlés. Még csak a két jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése volt hátra. Ez is megtörténvén, az egyik kiküldött azt veti ellen, hogy nem ér rá ilyesmire.
 — Nem ért hozzá? — kérdi valaki, félreértvén a mentegetődőt.
 (Ha valaki tán azt kérdezné: hol kell itt nevetni? — Csak annyit kell felelünk, hogy ez a tisztviselői önégyezlyő egyesületében esett meg. Tableaux!)

A Szobránye legelőtöbbiti diszgyűlésén más nevezetes eset nem történt, minthogy Csanázy vég h a t helyett h e t e t mutatótt.
 Ugyanezen ülésen el lett határova, miszerint az országos diszkarmesteri állomás legközelebb be fog töltetni. Már eddig is többen pályáztak; de ugy látszik, eddig legnagyobb sánca Jula-bégnék van, mert a próban kitűnően igazgatta a kart.

Szerkesztői üzenet.

Csáktornya Dr. Trabucco-nak. Levelét olvastam. Mi — ugy látszik — amidőn szives volt — kéresemre — tollát felajánlani a „Muraközöknek”, nem érteltük meg egymást. Ön ugy gondolta a Piacz rovatot vezetni, mint a régi Piaczot. Én nem ugy gondoltam. Ott lehetett, mert a Piacz titokzatosan jelent meg, itt nem lehet, mert ellenkezik a lapczéljaival s mert a szerkesztés felelősséggel jár. Ama bizonyos báli tudósítás pedig bizonyos szavak kihagyása nélkül nem volt közőhető. A corrigálásba nem egyedüzt bele, nem volt tehát mit tenni, mint a tudósítást kihagyni, annál is inkább, mivel — leveleiben írja, hogy: „Igy jön, vagy marad.” — És mivel levelének több ide vonatkozó sorából azt véltük kiolvasni, hogy nincs kedve tovább is írni a rovatba, a Piaczot vissza. kezeibe tettük le. Ez volt a multkori szerk. üz. értelme; de sérteni, — mint ön véli, — sándekünkban sem volt. Ezt szivesen jelentjük ki. Ama kijelentését, hogy levele nem volt hadi üzenet. örömmel olvastuk s ennek következtében kérjük, hogy ezután Humor rovatunkat, a rovat szellemének megfelelő apróságokkal gazdagítani sziveskedjék! Különbben béke velünk! — T ö b b e k n e k . A jövő számban.

FELELŐS SZERKESZTŐ

M A R G I T A I J Ó Z S E F

Urednička pisarna:
 Glavni urednik, bratara liža, živo na kondignaciji. — S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke moraju se sadržaj novina, naj na pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovcu.

Izdavateljstvo:
 Kašijara Fischel Filipova kam se predplata i obnane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ vu Čakovcu. — „Doljo-Medjimurske Sparkasse“ i „Podpomagajućega društva“ vu Prelogu. — „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“ vu Strigovi.

Pređplata eomn je:
 Na celo leto . . . 8 frt — kv.
 Na pol leta . . . 5 frt 80 kv.
 Na četvrti leta . . . 1 frt 26 kv.
 Pojedini broji koštaju 10 kr.
 Obnane se poleg pogodbe i šal računaju.

MEDJIMURJE

GOSPODARSTVO.

Cepljenje II. Pod koru.

Pod koru cepiti znamenuje, p'ementitu šibu pod odlupljenu koru divjaka vteknuti. Pri tom anda odreže se divjak, kak predi, ter se od prepiljenoga kraja prama zemlji kora malo zareže i odlupi. Pod ovu porine se k tomu od jedne strani prirežana plemenita šiba, te se odlupljena kora na o u priklopi. To se sve skupa obveže s krpicom a dobro je, ako se i mazilom omaže.

Vu jakše d'vjake moći je ovak i više šibic povtkat. Pupkov ostavi se i tu, kak pri cepljenju na razkol.

Cepljenje pod koru osobito se hasnaje pri ostarelom drevju, koja se ovim načinom omladi i na novi život prebudi ter još dugo vremena dober plod nosi.

Cepljenje III. Parenje

Najsigurneše oplemenjivanje je parenje, koje se pri mladih i tenkih divjakih upo trebljuje.

Pri parenju mora biti divjak tak debel, kak je plemenita šibica. Obvede pri režu se v duž na bok, plemenita šiba priloži se na dugolja ti zarez divjaka, tak da jedna kora drugom pasala bude, sve skupa omaže se i capicom omota. Ovim načinom more se divjak debel kak slama oplemeniti.

Do vezda napomenj ni načini zovu se protuletno oplemenjivanje. Ovak mo i je sve vrsti sadovjaka oplemeniti, samo breskve i marulice najsigurneše se oplemenjuju s očenjem (okuliranjem). To se pak obavlja v ljetu meseca juniuša, juliuša i augustuša.

Cepljenje IV. Očene (okuliranje).

V ljetu, kada je drvo v mezgi a oči na plemenitih šibicah dobro su dozrelile, moći je očene preduzeti. Vu mesecu juniuša i uliušu zacepljene oči već prvo ljetu dobro potiraju; vu agustušu ili v septembru zacepljene o i pak stopram drugo ljetu tiraju. Prvo zovemo okuliranje na tirajuće oko, drugo pak očene na spavajuće oko.

Šibice za okuliranje moraju biti naj lepše i podpunoma zdrave a to one, koje su istoga leta zrasle, najme od protuletja, do vremena okuliranja; oči njihove moraju dobro razvite biti.

Šibe režu se v jutro, dok je sunce nespari, okulira se pak takajše v jutro ili pod večer, osobito pak potlam do dja, kada je drevje v najlepšoj mezgi.

Prije okuliranja moraju se iz divjake sve s boka raztuče svrvi sporezati i vrh prikratiti. Divjak nesme biti stareši, kak vda ljeta; stareši ima predebelu koru.

Oko vadi se ovak: Okolo oka izreže se kora na peldu vodera, (odzgor na dva vugla, odspod pak špi asto), izrezana korica s okom odščekne se s pomoćju palca i kazitelja tak, da pod okom iz nutra klica čela ostane. Ako se na korici iz nutra vidi luknja a na odščeknjenom mestu šibice mala klica, onda se ova zahiti, ar kora prez klice neprime se.

Predi nego smo na šibici oko izrezali i odščeknuli, zareže se na divjaku kora vu formi velikoga I; kora pri zarezu odlupi se levo i desno nato nuter porine se korica s okom. Korica s jedne i druge strane priklopi se na nuter porinjenu koricu ter se omota i obveže tak, da oko van lukalo bude. Najbolši omot je lipova korica a vu pomenjkanju toga, dobra je i lehka capica vu formi pantleka. Mazila tu nije treba.

Za šest ili sedem dnevoj poglednemo delo i ako je korica na divjak prilepljena lepo zelena a stingl pod okom na doticaj prsta odpadne, onda se već omotek more odstraniti, ar je tu okuliranje dobro za rukom islo.

Izmiralo oko priveže se k palici ili količu, da ga vtaica ili veter nepretigne. V ljetu po vrutih dnevih zaleva se da mu toplina nenaškodi.

Kaj valia još pametuvati pri povanju sadovnoga drevja?

Nije dosta drvo samo zacepiti pak ga onda samomu sebi zapustiti, svako drvo osobito pak sadovno potrebuje vnojo nadgledanja. Dok je mlao, mora se spametno obrezavati, da dobi lepo, jako i ravno stablo, kak takaj lepu formu. Spametno go-podar nepuše sve svrvi na mladomu čpu rasti, nego sve nepotrebnje i na stran raztuče svrvi poreže tak da drvo na poldrugi meter visine lepo stablo, nad ovim pak šešurnatu korunu zadobi. — Samo brezkvam, marulicam i nešplinom ostavlja se nižeše stablo, ar ovi i tak nerastu na veliko.

Skrb dobrog gospodarja niti jedno protuletje nezapusti da se nebi sadovnjak od gusenice, tih krvoločnih neprijateljev sadovja posnažil. K tomu još vsaku petu jesen ili protuletje nastoji gospodar, da si sadovno drevje s dobrim marhinskim gnojem pognoji, da mu bolje rodila bude.

Gde se na kori grinta napravi, tam se ova s tupm nožem spužruje a vsaka čvoj-dina prigladu se ostrim oružjem a rana mazilom omaže.

Ako mlado drvo preveč obrodi, onda se jeden del ploda njegovoga još vu čistoj nezrelom stanju odstrani, ar bi prevelki

broj ploda drvo preveš izcecal ter bi ga vnistil.

ZABAVA

Medved i zajec.

Naredna pripoveda.
 (Konac)

Drugo jutro zapreže si muž voleke na kola hiti pluga i vreće žita, koje je nakanil posejati pak ide na polje blizo one šume, gde je medved stanujal.

Komaj počne malo pluga slagati, eto ti medveda, koj srdito ide proti njemu i taki se ga počne egzamenovati.

Kumšia, ti si meni obećal, da nikomu nebudeš povedal, kaj se s menom bedakom pripetilo, a ti si taki povedal ženi i deci; ja sem te poslušal pri vratu.

Muž pun straha, mislil si je, kak bude ve goder, a medved počne s njim grobjanski, da ga bude zaklal.

Muž trepeće od straha, nezna, kaj je čineši, a ne daleko iz grma mu lisica s repom maše. — Človek pamet ti je vu glavi a batina vu ruki! kajti človek je otku držal v ruki.

Človek premislil, da bude dobro jednu probu delati, ovak reče: — Zna medved, kaj ja sem krččenik? Ja nisam pripraven k smrti spovedjom, niti s pokorom, zato anda ja žito van zesipleam iz vreća, pak tebe spravim nutri, pak te budem tri, štiri puti po mojoj zemlji za pokoru nosil, onta nemarim, makar me taki zakole.

Medved je na to prevellil i pomislil vu sebi kakov bu on ve veliki gospon, gda ga buče človek na hrbtu vu vreće za pokoru nosil. Zatim medved se spravi vu vreće človek ga zveže, pak s otkom njega po glavi tak dugo tu e, dok ga je vu vreće zetukel.

Onda dojde lisica iz grma pak mu reče:

Človek, kaj budeš ti meni za to ve dal, kaj sem te ja napatila, da te medved nije zaklal, nego ti njega?

Človek joj obeća sve, i veli: Naj i e dimo, da njoj kokoš. Lisica odgovori, da neće. — Dam ti racu, veli človek. Niti to neće lisica. Dam ti puru, veli človek. Miti to neće lisica. — Dam ti gusku, — veli človek. — Niti to neće, — odgogori lisica.

No, kaj iak hoćeš od mene? pita muž.

Budem ti odgrizla nos, veli lisica.

Človek pun straha, kaj bu ve na zadnje bude on ostal itak prez nosa, od velikoga strahaje po teljako kašljati.

Lisica ga pita, kaj je to?

Človek pun straha veli: Ah nikaj, včera

sem pojel devet lovnih psuv, oni lajaju.
Lisica mu veli: Naj ti bu tvoj nos, samo naj
pse vun pustiti, dok ja neodbežim.

Lisica je odbežala i s tem je pripovedki kraj.

Pripisal:

Holcman Gjura

Petőfi Sándor.

Petőfi Sándor bil je jeden izmed najglasovitejših pesnikov Magjarskoga orsaga. — Vumrl je v boju 1848-mo leto. Mislimo post. čitateljem našim čimno po volji, ako budemo nekaj i od njega pisali, da post. čitatelji naši budu nekaj znali od onoga glasovitoga človeka i velikoga domorodca, koj je s pesmami svojimi tak, kak i sabljom svolom služil domovinu.

Podžigajuća govorničtva i pisanja ravno su toliko doprinjala svojom zamašajeni (rolom) v borenju narodah za stanovitu slobodu v burah kak i puščani prah pak sablja.

Brez Košuthovih gorljivih govorah nigar se nebi stvarilo, tak rekću iz zemlje živućih 200.000 domobranah (honvedov) te brez Petőfijeve „Na noge Magjara“ i oduševljejućih mu pesmih nebi bila tak prenika v duše naroda ona zanosljivost, brez kojega je vojak (soldat) samo oborazna mašina. vojvukti more i dobro, ali dično junacki uigdar.

Kossuth je z regmi, a Petőfi svojim perom zbudil narod na čine poleg vladara i jednostavni pesnik ima v svoje zasluzne dele v stvarjanju 48-mo ljetnih velikih vremenah.

Držimo anda, da je na mestu, ako ovde predstavimo opisom spodobu Petőfijevu od 48-ga leta

Moram se ovde spomenuti toga, da su nekoji vu novče vreme z velikom brižnostju se zavzeli za delo, da odkriju Šešešvarske domobranske grobnice; ne bili se ovak na merili na zemeljske ostatke pesnikove, koje bi anda na dostojneće mesto prenesti mogli, podignuvši nad nje okinjućući spomenik.

Vu ovom pogledu mislimo, da nebudu trud k cilju vodil, koje god bi se vrsti vu potrebil. Najbolje bi anda bilo, prestati s snovanjem, naj bude grob Petőfjev kak i do vezda široko polje Šešešvarske. Naj se tam postavi nadgrobni spomenik pesniku s jedno stvarnim nadpisom, im mu vre samo ime vnogo veli.

Vu boju borenja za slobodu vojval je Petőfi vu bojnomo veregü Erdeljskom poleg generala Bema. Vručue su ljubili jeden drugoga, kaj se i opaža iz jednoga lista Petőfijevoга, koji ovak glasi:

Sasheš april 11. Potje nekoliko tjednoga betegovanja povrnul sam se s početkom ovoga meseca k onomu bojnomo šeregu, ko ega da sam član, gizdam se, ar mu je Bem vodja i blaženstvo mi je, ar Bem mi je prijatelj otec. Sudbina hotela je, da budem delnik vu tolikih žalostih ovoga bojnoga šerega, i da nebudem pri njegovom predobitju nazočen. Neje rikhul štuk, ne su zveketale sablje nit erge talo oružje gdano sam vu Szeben zašel, mir je vladal i tišina bila; neprijatelj je anda vre se vu Rumunjskoj skrival, Nemeč i Rus. Vu Sebenu našel sam Bema; išel sam k njemu kakti jednostaven običen (navaden) človek brez svakoga izgleda i pohlepe; on me je nazad postavil za kapitana, te me za svoga pomoćnika imenova; prvo sem prijel hladno drugo s velikom radostju. Drugi dan i za toga išli smo pod Gyula-Fehérvár i to smo istoga dneva črez 3 vure s štuki streljali, i pozvali ga na predaju, stanovniki grada od gorili na jednu i na drugo s kuglami te kima od 25 futih. General ostavilši okoli

grada toliko šerega koliko je od potrebe bilo za njegovo obkolenje, dospel je sim vu Sasheš, te smo od onoga vremena ovde. Zutra ili pozutra budemo se genuli vu Magjarsku. Ovih danah bili su ovde poslaniki vojnoga ministra i narodnoga spravišća, koji su Bem donešli znake prvoga reda za odlikovanje i zasluge. Predanje obavljeno je vu sobi vu nazočnosti nekotih oficirah, ar vu mestu neima šerega, pak i nače naš volja neje navaden k bućnim ceremonijam takve vrsti! Ali je imala ova mala hižna svetčanost poleg toga vnogo pedantićnih stranah, ali je bil i trenutek, preniknutja, zdrmanja, more se reći, da je bil veličajni, gdano je obester Németh našemu generalu predal zaslužni znak sovimi rećmi: „Nesam govornik, ali da i jesam, vezda nebi mogel govoriti, dopustite mi, da vam kućnem desnu ruku, koja je za domovinu mi krvavila!“ Te je plaćuci kućul prelomljevu ruku generalu a mi koji smo nazoćni bili, vsi smo se plakali, ali toga neje treba čitati, to bi bilo treba čuti i videti — Včera je Bem razposlal menje znake boljim stojega šerega. Pisatelju nazoćnih rećkah čast je med ove spadati. I tak sam najpotlje nadarjen i to preobilato, ne s tim, da sam zaslužni red dobil, nego s onim načinom, s kojim mi ga je Bem predal. Bila to od mene makar i slabost, ili kaj mi drago, nemorem se zdržati, da oro prikazanje nebi izpisal. Slastovitom rukom nsteknul mi je Bem zaslužni znak na prsa, s levom rukom, ar desna mu je ruka još obvezana bila, te je rekel ovo: s levom rukom vam prikapčam, s rukom, koja mi je na strani srca i gda je zvršil, objinul me je okolo vrata (sinjke), dugo i toplo je objimal i grilil — Čeli svet zna, da ne sam neznamen človek, ali prizavam Boga, toliko nisam zaslužil. Od takvoga delničtvovanja, od kojega, ako se ga spomenem, i vezda strepće duša, odgovoril sam: General mi više sam vam dužen nego svojemu otcu, otec mi je samo življenje dal, vi pak poštenje.

S tom ravno prilikom pisal je Petőfi iz Erdeljske od vojnoga šerega jeden versus. Versus je sledeći:

Erdeljski vojni šereg.

Mi da neb' dobili, ta Bem nam je vodja,
Davni junak od slobode,
S svetlostju fantljivosti pred nami hoda,
Krvna zvezda Ostrolenke.

Onde ide sedi vodja, brada mu se,
Kak zastava bela svija
Zmirenja znamenje viti se vu tome,
Patlje dićnog predobitja.

Onde vam ide on, stari vodja, za njim
Mlad-z domovine grmi
I spravadaju starog sinika, zatim
Veljeg morja val, burni.

Dva su se naroda s nami zjednića,
Narodi Magjar i Poljak!
Jeli je suštine, ka bi je nadvisića?
Da vse k jednom cilju korak?

Zajedničko nam stenanje, svrha jedoa,
V kojim dosad smo živali,
Kunemo se zbanutavna domovina
Dalko bud mo razpršili.

Okoronjeni ti havem pred nas pošlji,
Sluge, kak bojne legje,
Odvud da zgradimo tja do pekla doli
Zortvih njim tela most zate!

Mi da n-b' dobili? ta Bem nam je vodja,
Davni junak od slobode,
S svetlostju fantljivosti pred nami hoda
Krvna zvezda Ostrolenke!

KAJ JE NOVOGA?

Baron Vay Mikloš.

Njegovo Veličanstvo milostivoi naš kraj imenoval je na mesto pokojnoga Senyey Pavla barona predsednika gornje hiže magjarskoga orsćkoga spravišća barona Vay Mikloša za predsednika gornje hiže. Baron Vay Mikloš star je vezda osemdeset i pet let ter ima lepih zaslugah, koje si je još pred 1848 letom, osobito pak 1848 i 49, kak veliki i skrbni domorođec zaslužil.

Bil je potpredsednik gornje hiže a na njegovom mestu spomfujaju Čaký Albina grofa vrhovnog i zupana sepeške varmegije.

Nesreća vu rudniku.

Vu severnoj Ameriki Dunsmirš zvanom mestu delalo je vu ondešnjih rudnikih do 300 težakov. Kopali su kamenito vuljenje. Tu se je pripetila eksplozija, koja je — kak ondešnji stanovniki misle — sve težake vu rudniku usmrtila. Do vezda škopali su iz rudnikov dvesto ljudih mrtvih, a buduć je po popisu težakov onoga dneva bilo 300, to je nedvojbeno, da budu još sto mrtvih telesh izkopali

Nesreća na morju.

Jeden francuzki parobrod po imenu Suez trknul se je blizu Lissabona s jednim nemškim brodom takovom silom, da stvar nije minula prez nesreće. Devetnajst ljudih vtopilo se je pri tom a dvanaest došlo jih je srećno vu Lissabon. Kaj se je dalje s timi brodi sgodilo, to budemo potlam zeznali.

Mrtvo dete v ladjici.

Vu Budapestu našel je na dvorišću jedne palače ondešnji čuvar hiže (házmester) v jednom kutu truticu, koju kad je odprl, na strahotu svoju vpazil je vu njoj mrtvo telo maloga deteta po prilici 3 meseca staroga. Sumnja se, da je to opet čin jedne nezdušne matere, koja je vu zdvojnosti zadušila deteće svoje, zato policija iztražuje, nebi li krvoćnojoj materi vu trag dojti mogla.

Grozna smrt.

Sedemnajstoga januara o.l. išel je jeden dimnja ar (rafanger) iz Dévaványe vu na selo dimnjake snažit. Kada je već vu sredini puta bil, opazi, da za njim vuki idu po tiru. Na sreću došel je do visokoga kraj puta stojećega rezpela (križa) i videći, da mu neima druge pomoći, prisloni lojtru ter splazi na vrh križa i začme iz svega grla za pomoć kricati. Šest vukov spinjalo se je za njim na križ, nu to se razane — zabadava. Iz bližnjega sela čui su nećakov krič, nu budući nisu dobro spoznali glasa, nisu mu išli na pomoć. Vuki čekali su svoj alđov pod razpelom i tak se je pripetilo, da su ljudi v jutro na križu trdo zmržnjenoge dimnjačara našli.

Sdvojena mati.

Machlaen Marija supruga jednoga bivšega apotekara, se je sa svojim mužom svadila i nemarkć jeden za drugoga, živili su vsaki za se. Supruga živala je vu Budapestu sa svojim troletnim detetom. Odišla je anda na obalu Dunaju, deteće svoje sgrabila vu naručaj i s njim skupa skočila je vu Dunav. Na sreću su nedaleko bili nekoji matrozji, koji videći nesrećnicu vu vodi zalevati se, priskoće vu ladjici na pomoć ter izvade obedvoje još žive iz vode. Osloboditeljno oružtvo prutilo jim je odmah doktorsku pomoć.

Pogibelji poplave.

Iz B. Gyule došel je 26 januara vu Szeged telegramm, koj prosi načelnika segedskoga, da jim se pošle vekaj broj ladjah, ar se približava pogibelj poplave Tisze. Szegedski načelnik i varoški kapitan vojnilu su itak sve moguće korake, da se prošnja ondešnjim

stanovnikom izpuni. — Ako bude nadalje sneg tak cizni, te se i mi polek Drave stanujući Medjimurci moremo pripraviti na spodobnu nesreću.

Aldov zime.

Vu Ottomanskom hataru našli su dva mrtva telesa vu snegu zamrznujen. Telesa ležala su čisto jedno kraj drugoga a kak je iztraga izkazala, bila su to dva brata. Nesrećnici išli su iz bližnjega sela prama domu i nisu se znali vu prevelikom snegu kud ravnati, stisnuli su se jeden polek drugoga i ovak našla jih je grozovita smrt na putu. Obadva bili su čisto zamrznujeni i nikakva pomoć nije jih na život prebuditi mogla.

Glasoviti pajdas

Tercsák Gjura, vrlo zaslužni pajdas glasovitoga razbojnika Savanyu Jozsija, koj je duго vremena Zalazisku varmegji, u strahoval svojimi razbojstvi, vlvljen je uzdvajaju vu lenkenskoi čardi. Njegovomu dostojanstvu primereno, lepo su ga v železje zaprili ter ovak pred sud vu Szombathely odpisali, gde čeka plaću za lepe svoje čine.

Nesreća s petroleumom

Opet nesreća s petroleumom. Vu Beču prehitila je trgovca Wimmera kćerka Irenka lampu, koja je tako explodirala i za čas malu Irenku s plamenom obstrla. Videća mati njezina dete svoje vu pogibelji, pris koći na pomoć, nu plamen se i nje prime ter obedre tak jako obžge, da vezda obedve, Irenka i njena mati betežne čisto obžgane vu spitalu leže. I starijem ljudem pripeti se spodobna nesreća a kam pak nebi, kada se petroleumlampa na malu decu ostavlja, koja još niti na sebe same uznažu paziti.

Nesrećna žena.

Vu jednom bečkom predgrađu živi Jaksch Roza supruga jednoga tkalca. Nesreću ovu ženu pretiraj je suprug od sebe iz toga zroka, ar mu je već po treći porodila dete, koje ima čisto glave oči. Lice i lasi sve ove troje dece tak je, kak mleko, oči žerice čieno, obrve neimaju; pravi su Albinci. Po dnevnu jako slabo vide, a po noći već bolje, onda jim oči tak sevaju (blisiću), kak prave maćkinje. Nesrećna mati već je okolo svih doktorov hodila pomoć prosit, ali joj vu tom niče pomoći nemoe.

Eksplozija.

Blizu Zarándfalve pri Požonju ushadjja se fabrika dinamita, koja je prije nekoliko danov explodirala i veliku nesreću prouzrokovala. Tri ovdje poslujuće žene tako su mrtve ostale a vno go jih je težko, nekoliko pak i smrtu ranjeno. Eksplozija je takovom silom delovala, da se je kamenje, drevje i ciglojve na nekoliko jezer korakov dal-ko razletelo. Kaj je zrok te eksplozije, to se još točno nije zeznati moglo.

Strelil si je brata

Vu Rákos-Paloti služe već vno go let obeinu dva brata Csikós Sándor i Csikós Stefan kak poljari (štukari). Ovih danov izišli su obedva v šumu, da malo pregledaju, nebi li kaj tatbine bili v obćinskoj šumi? Sándor opazil je pred sobom jedeni šereg vranah i — jeli ozbijno ili iz šale strelil nje. Vu isti hip začuše na protivnoj strani krik i strašno javkanje. Poskoči tam i na svoju grozotu opazi se v oje g a 67 let staroga brata Štefana horćega se na smrtju. Kugla iz bratove puške pre-la mu je črez pluća i siromasni Csikós zdehnu je za par časov.

Vučje vreme.

Podpunim pravam moremo reći, da je oćtro zimsko vreme pravo vućje vreme. Od svih stranah orsaga dobivamo glase od nesrećah, koje su pomnoživši se vuki počinili.

Prije par dnevov rezdrapali su vuki dve gó-mórske žene. Vu gálospetrijskom hataru, našli su jednoga vandravca rezdranoga. Isto odovut odnesli su vuki od jednoga marofa nećje dete. Vu M. Pécski predirli su vuki vu jednu ondešnju ovčanicu i sedem birkah pojeli. Štukari vu Nedelišeu pripovedaju da su ga vidli vu obćinskoj šumi Čep zvanog. Ovdí još nije nikaj zla počinil, nu ako bude sneg još tak obatojal koj čas, onda se moreo nadjati, da i tu bude glas gospodarstvu vućjemu.

Magjarska slovnica.

II.

Deca, idemo obedvat. — Gyermek, men-
njünk ebédelni.
Ja sam se vre na frustuk najel. — Én már
reggelire jól laktam.
Nikaj zato, budeš i ve mogel jesti. — Nem-
tesz semmit, most is ehétel.

Dober tók! — Jó étvágyat!
Bog daj! — Adjon Isten!
Kaj budemo jeli? — Mit fogunk enni?
Juhu. — Levest.
Meso. — Húst.
Kakvo meso? — Milyen húst?
Govedinu — Marhahúst.
Kakvo još? — Milyent még?
Slaninsko meso. — Sertés-húst.
Janjetinu neimate? — Birka husa nincs?
Neimam. — Nincs.
Kaj pak? — Hát mi?
Cvrtje, šunka, pečenka. — Rántotta, son-
ka, pecsénye.

Ja bi rajši jel kiobasice pak bržolice. — Én
szívesebben enném kalbászt meg rostélyost.
To bi dobro bilo. — Az jó volna.

Ali to je pitanje, jeli si zaslužil obed? — Ha-
nem az a kérdés megérdemelted-e az ebédet?
Koj ne dela, on nije vreden, da se na jede. —
Aki nem dolgozik, nem érdemi meg, hogy
egyék.

Siromaki ne jedu takova jela, kak smo predi
rekli. — A szegények nem esznek olyan éte-
leket, mint előbb mondtuk.

Kakva pak? — Milyeket hát?
Žgance, kašu, grah, leću, kiselu zelje repu i
hajdinu. — Gáncczát, kását, babot, lencsét,
savanyu káposztát répát ésbajdinát.

Naj bolša hrana je ipak kruh. — A legjobb
étel mégis a kenyér.

Gospoda mrtvi niti ne jedu kruh, nego žem-
lju? — Az urak talán nem is esznek kenyeret,
hanem zsemlyét?

Kak nebi jeli — Hogy ne ennének?
Ali oni beloga kruha jedu. — Hanem azok
fehér kenyeret esznek.

Jeli znaš iz česa se dela beli kruh? — Tu-
dod-e, miből készül a fehér kenyér? — Znam,
iz pšeniceog melje. — Tudom, buza lisztből.

Kuharicza je juhe jako nasolija. — A sza-
kácsnó nagyon megsóztá a levest.

To je istina. — Az igaz
Daj sim ocet pak olje! — Add ide az ecet-
tet meg olajt.

Na salatu potrebujete? — A salátára szük-
séges?

Kaj bude za južinu? — Mi lesz uzsonára?
Malo putra pak mleko budemo jeli. — Egy
kis vaját meg tejet esztünk.

A za večerju? — És vacsorára? Od toga
se još imamo vreme spominati. — Arról
még van időnk beszélni.

Na zdravje nam Bog daj! — Adja Isten
egészségünkre!

Ali pijmo malo voda na obed. — Hanem
igyunk egy kis vizet az ebéltre.

Bi i malo vina dobro bilo. — Jó volna egy
kis bor is.
Vino, pak pivo je samo za odrasšene ljude,
a ne za decu. — A bor, meg a sör csak
a felnött emberek számára való, de nem gyer-
mekek számára.

Kaj pak žganica? — Hát a pálinka?
Žganica nije niti za stare, niti za decu zdra-
va. — A pálinka sem az őregeknek sem a
gyermekeknek nem egészséges.

Kolendar.

(Od 4-ga do 12-ga.)

- 5. Ned. Ija. Agata.
- 6. Pond. Dorotea.
- 7. Tork. Romuald.
- 8. Sred. Ivan M.
- 9. Čet. Apolonia.
- 10. Petek. Sklastika.
- 11. Sab. Dezider.

Licitacije.

- Proti obćini Hodošan 8-ga februara
vu Hod šini.
- Proti vdov. Vugrinec Imriovi 28-ga
februara vu Podturnu.
- Proti Szabol Mihajlu 18-ga februara
vu Mihovlajaj.
- Proti Guttmann Jozefu 10 ga fe-
bruara vu Lendavi.

VASUTI MENETREND.

CSAKTÖBNYÁN

Indul.

		Erőterhő felől.		
Reggel	6 óra	28	perczkor	postav
Délután	4	13	"	"
Ejjele	12	09	"	gyorav.
		Kánizsa felől.		
Reggel	5 óra	16	perczkor	gyorav
Délben	11	55	"	postav.
Ejjele	10	21	"	"
		Varasd felől.		
Reggel	7 óra	--	perczkor	vegvesv.
Este	10	"	27	"

Érkezik.

		Erőterhő felől.		
Reggel	4 óra	53	perczkor	gyorav.
Délben	11	27	"	postav.
Ejjele	9	53	"	"
		Kánizsa felől.		
Reggel	6 óra	37	perczkor	postav.
Délután	4	17	"	"
Ejjele	12	21	"	gyorav.
		Varasd felől.		
Reggel	4 óra	50	perczkor	vegvesv.
Este	9	"	13	"

CENA ZITKA

Pšenica	6.90	—	7	—	—	H. 2	5.10	—
5.60	—	Ječmen	5.	—	6.	—	Zob.	5. — 5.50
Kuruza	6.							

LOTTERIJA.

Bpékt 29 januara 1887.

71. 40 19 62 10.

Odgovorni urednik;

MARGITAI JOZSEF

Hirdetések.

Kiadó lakás.

SZIBTEY körvos úr felső szent-ilonai házában 2 szoba, konyha, pinczéből álló lakás és kert akár azonnal, akár nyári lakásul kiadandó

333. és 4494. 1887. tk.

Arverést hirdetmény.

A m. kir. államkincstár végrehajtatónak Hodosán község lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 2032 frt 76 kr. tőkekövetelés és ennek 1885 augusztus hó 29 napjától járó 6% kamatai, 35 frt 24 kr. per és végrehajtási már megállapított, valamint jellealegi 11 frt 20 kr. és a még fellemerülő költségeknek kielégítése végett az 1876. LX. t. cz. 144 §-a alapján és a 146. §. értelmében a nagy-kamizsai kir. törvényszék (perlaki kir. járásbíróság) területén levő Hodosán községben a Hodosáni 233 sz. tkjében Hodosán község tulajdonául felvett A I 344 hrsz. rét, 1251 frt az ugyanazon tkjében felvett 1381 hrsz. rét 240 frt ezennel megállapított kikéltási árban elrendeltek. Az árverés megtartására határidőül

1888. évi február hó 8. napján
d. e. 10 órakor

Hodosán község házához tüzetik ki, arverezni szándékozik tartoznak a becsárnak 10% a kiküldött kezéhez letenni.

Perlakon a kir. járásbíróság mint te lekkönyvi hatóság 1887. majus hó 13 ik napján.

369. szám. 1887.

Arverést hirdetmény.

Atulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. év LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az alsólendvai kir. járásbíróság 4628. p. 87. számú végzése által Zakál Henrik csáktornyai lakos végrehajtó javára Guttmann József és neje Beil Rozina alsólendvai lakosok ellen 285 frt tőke, egy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 383 frtra becsült 2 pej szőrű ló, egy nyitott tolles kocs, egy főleles hintó, egy szekér, egy zongora, 2 diván, egy asztal, 6 szék, egy fali tükör, és 4 fali képből álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínen, vagyis

Guttmann József és neje lakánál Alsó-Lendvában leendő eszközlésére

1888. év február hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitézetik és ahhoz venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiifizetendő.

Kelt Alsó-Lendvában, 1888. évi január hó 27. napján.

VRESITS ELEK,
kir. bírósági végrehajtó.

620 1—1

3594. tk. 1887.

Arverést hirdetményt kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság mint te lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtatónak Szabol Mihály mihovláni lakos végrehajtást szenvedő elieki 143 frt 25 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-kamizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbíróság területén levő a mihovláni 75. tkjében 44 hrsz. a. ingatlanra 132 frt, 105 lb hrsz.

a. 148 frt, 117 lb hrsz. a. 45 frt, 120 lb hrsz. a. 49 frt, 143 a hrsz. a. 187 frt, 259 a hrsz. a. 80 frt, 268. hrsz. a. 64 frt a mihovláni 38 tkjében 163. hrsz. a. 76 frtra becsült ingatlanra az árverést ezennel megállapított kikéltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1888. évi február hó 18-ik napján
d. e. 10 órakor

a mihovláni bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltási áron alól is eladtni fog.

Az árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 13 frt 20 kr. 14 frt 80 kr. 4 frt 50 kr. 4 frt 90 kr. 14 frt 70 kr. 8 frt. 6 frt 40 kr. 7 frt 60 kr. készpénzben vagy az 1881. évi 60 t-cz. 42. §-ába jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság által előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyán 1887 évi oktober hó 26-án

A csáktornyai, kir. járásbíróság mint te lekkönyvi hatóság. 621 1—1

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos
	Antherin-szulfidje 40 év óta a legkedveltebb száj- és fogkonzerválószer. Meggátolja a fogok lerakódását, eltávolítja a száj kellemetlen szagát, felfrisíti a foghúst és elejét veszi a fogfájásnak. Ára: a nagy p-lacoknak 1 frt 40 kr., a kisebbeknek 1 frt., a legkisebb 50 kr.	Antherin-fogszájtája üvegtölgelyekben. Elismeret szer a fogak tisztántartására, a száj felfrisítésére és konzerválására. Ára 1 frt 22 kr.	
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos
	Aromatikus fogszájtája nagyon kedvelt a különösen habzó fogszappanok baratai előtt. Kiváló fogtisztító szer. Ára 35 kr.	Fogpora , a fogport kedvelők közt a legelterjedtebb és legkedveltebb, melytől a fogak ragyogó fehér színt nyernek. Ára 63 kr.	Fogtömője (Pombe) , melylyel a használati utasítás szerint bárki önmaga tömőszélheti ki odvas fogait. Ára 1 frt.
Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos	Dr. J. G. Popp udvari fogorvos
	Növényiszappann a legkiválóbb pipere- és gyógyszappann, mindenféle bőrkütsés és foltok ellen. Ára 30 kr.		

<p>Brázay Kálmán sósorszesze</p>	<p>FIGYELMEZTETÉS! Mivel sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utazásnak van kitéve, elhatároztam, hogy azokon csomagjaimra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, védjegyként. A palackok és dugók olomkőjű csögfelirattal vannak öntve.</p>	<p>Brázay Kálmán sósorszesze</p>
<p>Kiváló háztartás és szagatás fajvás, fog- és felfájdalmak, szemgyengeség, pénulások stb. ellen. A legtöbb fog és szájtisztító szer. Felmosásra nagyon ajánlatos és elterjedt, különösen ajánlatos a lenyugró gyógymódra (masszáz). Ára a kis üvegek 40 kr. a nagyobbiknak 30 kr</p>		<p>Nehogy a közönség gyenge utánzatok által félrevezethető legyen, figyelmeztetem, hogy palackzaim csögfelirattal vannak öntve és az itt látható védjeggyel ellátva. Használati utasítás mel. költetik.</p>
<p>Brázay Kálmán sósorszesze</p>	<p>Kapható Budapesten Brázay Kálmánnal Muzéum-körút saját ház és Csáktornya Todor József Szahia testv. Granner test uraknál 741 6-12</p>	<p>Brázay Kálmán sósorszesze</p>

